

ด้วย'ตุบพีเศษ

โลกลึกลับสุดมหาด เลี้ยวลุดสู่อุดกาล
ไซดข่วงขบวาลดด้วยคุณภาพ

เมื่อซางไอยคุปต์ วิจวาทู์ และ หย่าราง

การซิงราชสมบุดครั่งแรกสมัยกรุงศรีอยุธยา
อมีนา วีรสตรีนักรบแห่งกาฬทวีป
แคะรอยเซงเทียนศักดีสิทธ์แห่งเยรูซาเล็ม
โกแคง ศิลปินเถื่อน
นักลุ่นแร่แปรธาตุกับทองคำทำเอง

ปีที่ ๔๗ ฉบับที่ ๕๕๗
ประจำเดือนกันยายน ๒๕๖๔
ราคา ๑๐๐ บาท

ด้วย'ตูนพิเศษ

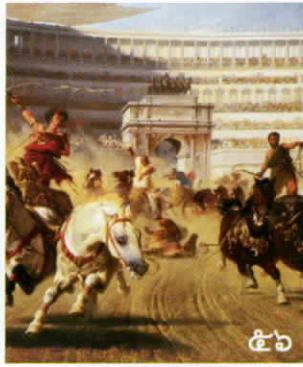
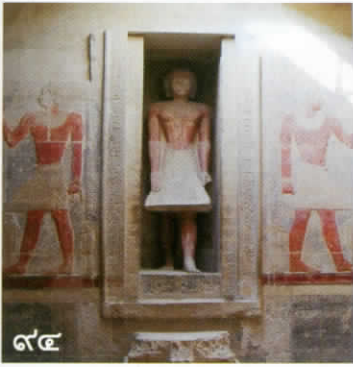

โลดลี้วสู่อากาศ เลี้ยวลดสู่อัตถกาล
โชติช่วงชัชวาลด้วยคุณภาพ

<p>๑๕ การชิงราชสมบัติสมัยกรุงศรีอยุธยา
ครั้งที่ ๑ การชิงบัลลังก์ที่นาลงสย
“พิเศษ ปันเขต”</p> <p>๑๙ Big News
“เตคืออน”</p> <p>๒๔ เกาะรอยเงาเทียนศักดิ์สิทธิ์แห่งอยุธยาสืบ
“เคเบต เซบ”</p> <p>๓๐ “เกรตบริเตน” เรือเดินสมุทรที่ใหญ่ที่สุดในโลก
“จิตอาร์”</p> <p>๓๓ เมื่อชาวไอศยุคปลื้มระฆังวิวาท์ (และหยาร้าง)
“สิบ สิบสาม”</p> <p>๔๐ โทเทจ ศิลปินเทือน
“วิภาวี บริบูรณ์”</p> | <p>๔๕ “ทาบ” เทวี่แห่งแม่น้ำ ผู้เก่าแก่ยิ่งกว่าใคร
กฤษณ์ บุญช่วย</p> <p>๔๘ ฮือ
อุตร จารุรัตน์</p> <p>๕๓ ประวัติศาสตร์ราชวงศ์พันปลายผู้กัน
รักหวานรสขื่น
สุภาพรรณ เปล่งบณิพันธ์/สมพร ฐาปนาชัย</p> <p>๕๖ โรแมนติก
นพ.กฤษดา ศิรามพุช</p> <p>๖๐ ทบอดูเทวดา
เล็ก พงษ์สมศรีไทย</p> <p>๖๗ ปรัชญาศาสนาจากยูเรอตามเมิส
ศ.กිරตี บุญเจือ</p> |
|--|--|

นิตยสารด้วย'ตูนพิเศษ เปิดโอกาสสำหรับผู้อ่านเขียนต่างๆ อาทิเช่น เรื่องประวัติศาสตร์ไทย, เกษิต, อะไรก็ได้, บันทึกจากกรรม, ตำบลนปิกาง
พื้นบ้าน และประสบการณ์นปิกาง ที่มีเนื้อหาและสาระสอดค้องกันในแนวของหนังสือ ด้วยความยาวประมาณ ๓-๔ หน้ากระดาษพิมพ์ พร้อมทั้ง
แบบไฟล์งาน และรูปประกอบมาด้วย (ถ้ามี) ทุกเรื่องที่ได้รับการลงพิมพ์เผยแพร่จะได้รับค่าตอบแทนตามความเหมาะสม
เชิญทุกท่านเขียนมาส่งเข้ามาคุยกันที่ดิครันที่ facebook : ด้วย'ตูนพอกเกิดแมกกาซีน & ด้วย'ตูน พิเศษ

๓๓ “อมีนา” หนึ่งในกรรณารีย์ วีรสตรีแห่งกาฬทวีป
“พอลลัทซ์”

๓๗ เครื่องบินสองพันปี
“ไอคิว ๕๕”

๘๑ รถไฟสองทอน
“อัปสรศิลา”

๘๔ สงครามบนแผ่นฟิล์ม “SEA LION” ที่ล้นหลาว
พล.อ. บัญชร เชาวศศิลา

๘๗ กองหลวงพระบาง ตอนที่ ๓
“ฐานนา”

๙๒ ปืนทรกนาคราช
ผู้พลาดดวงใจพิศคน
“รักต์ศรา”

๙๔ เกาะรอยสุสานบนสี่โลก
ตอน งานศิลปะชิ้นโบว์แดงจากมาลาตาปไอยคุปต์
“นูนพัทธ์”

๑๐๑ เล่าเรื่องเรือดำน้ำไทย
“ต. พู่เต่า”

๑๐๗ “แคลิฟอร์เนีย” ซื่อนิติพิภพ
“กฤษณรัตน์”

๑๑๐ กองคำออง
“ภัสวีกา”

๑๑๓ สัตว์มหัศจรรย์ระยยอดนิคม
ตอน โอซิริส เจ้าแห่งยมโลก
“กอสมอส”

๑๑๗ ปีศาจแมวแห่งนาบซิมบา
“กรรณล”

๑๒๑ เรื่องประหลาด
“ว.ธรรมาบุรุษ”

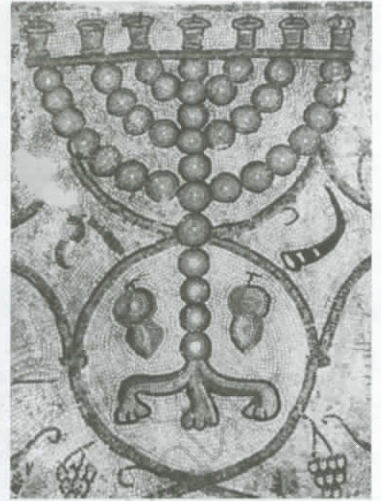
๑๒๖ ขอบขิ้นด้วยคน
“กิมงานด้วย’ตูน”

คณะผู้จัดทำ

บรรณาธิการอำนวยการ วาทีน ปิ่นเดสียอ บรรณาธิการ อุดร จารุรัตน์ ประสานงานกอง
บรรณาธิการ ประลองพล เพียงบางยาง กรรณพัชร์ศิษย์ สุนทรีย์ วรารักษ์พงษ์ พิฐฐอนันต์วัชร กัญญาภาภ
พัชลาภานิก กัญญา บุญเป็น โทร.๐-๒๕๕๑๔-๔๐๓๑-๓ ต่อ ๑๑๐ ผู้จัดทำ บริษัท พี.วาทีน พับลิเคชัน
จำกัด ๕๕๗/๓ น.มาธิษเขต น.ประติษฐนบุรีธรรม แขวงสะพานสอง เขตจตุจักรกลาง กรุงเทพฯ
๑๐๓๑๐ โทร. ๐-๒๕๕๑๔-๔๐๓๑-๓ โทรสาร : ๐-๒๕๕๑๔-๔๐๓๑ E-mail: p.vatin@gmail.com
พิมพ์ที่ บริษัท พี.วาทีน พรินติ้ง จำกัด ผู้พิมพ์โฆษณา นายคณ ปิ่นเดสียอ บริษัท พี.วาทีน
พรินติ้ง จำกัด โทร. ๐-๒๕๖๕-๐๑๐๐, ๐-๒๕๖๕-๑๕๑๑ โทรสาร : ๐-๒๕๖๕-๑๕๑๑ ผู้จัดทำฝ่าย
เผยแพร่บุญ น.ประติพัทธ์ กรุงเทพฯ โทร. ๐-๒๖๑๕-๘๖๒๕-๓

อัตราค่าสมาชิก ๑ ปี ๑๒ ฉบับ = ๑,๑๐๐ บาท (รวมภาษี)
กรณีจัดส่งต่างประเทศ (เพิ่มค่าส่งต่อศ)
สหรัฐอเมริกา : ๕,๓๐๐ บาท
ญี่ปุ่น : ๔,๑๘๐ บาท
อังกฤษ : ๔,๑๘๐ บาท
เยอรมัน : ๔,๑๘๐ บาท
ออสเตรเลีย : ๔,๑๘๐ บาท
ไต้หวัน : ๓,๗๘๐ บาท
ชำระเงินโดยธนาคารใดก็ได้ เลขเงิน หรือเช็คธนาคาร
ส่งด้วย นน.ลาดพร้าว ๑๐๓๑๐ ไนนม กุญชรบุรุษ ปิ่นเดสียอ

ล้าขุมทรัพย์แห่งอดีตกาล แกะรอยเชิงเทียน ศักดิ์สิทธิ์แห่งเยรูซาเล็ม “เคเมต เซบ” เยียน

ภาพโมเสกแสดงให้เห็นว่าเชิงเทียน
เมโนราห์เจ็ดกิ่งมีฐานแบบสามขา

“เจ้าจงทำคันทะปรีบอัน
หนึ่งด้วยทองคำบริสุทธิ์ จง
ใช้ฝักค้อนทำคันทะปรีบ ให้ทั้งลำตัว
กิ่ง ดอก ดอกตูม และกลีบติดเป็น
เนื้อเดียวกัน คันทะปรีบนั้นให้มีกิ่ง
หกกิ่ง แยกออกจากลำคันทะปรีบ
นั้นข้างละสามกิ่ง... จงทำตะเกียง
เจ็ดดวงสำหรับคันทะปรีบนั้น แล้ว
จุดตะเกียงให้ส่องแสงตรงไปหน้า
คันทะปรีบ ตะกรุดติดใส่ตะเกียง
และถอดใส่ตะกรุดให้ทำด้วยทองคำ
บริสุทธิ์ คันทะปรีบกับเครื่องใช้
ทุกอย่างให้ทำด้วยทองคำบริสุทธิ์
หนึ่งตะลันต์ จงระวางทำสิ่งเหล่านี้
นี้ตามแบบอย่างที่เราแจ้งแก่เจ้า
บนภูเขา”

ข้อความด้านบนนี้เป็นคือส่วน
หนึ่งของ พระคัมภีร์บทอพยพ
๒๕ (Exodus 25) กล่าวถึงที่มา
ของเชิงเทียนเจ็ดกิ่ง “เมโนราห์”
(Menorah) สัญลักษณ์แห่งชนชาติ
และศาสนาของชาวยิว ที่โมเสส
(Moses) ได้รับการบอกเล่าถึงรูป
ทรงมาจากพระเจ้าบนเขาไซนาย
(Mount Sinai) ถ้าอ้างอิงจากพระ
คัมภีร์บท ๑ พงศกษัตริย์ ๗:๔๙
(1 Kings 7:49) จะพบว่ามหา

วิหารแห่งโซโลมอนในเยรูซาเล็ม
มีเชิงเทียนเมโนราห์หรือ “คันทะ
ปรีบทองคำ” เช่นนี้อยู่ถึง ๑๐
อัน ตั้งเอาไว้ทางด้านขวา ๕ อัน
และทางด้านซ้ายอีก ๕ อัน จนถึง
ปัจจุบันนักโบราณคดีค้นพบภาพ
โมเสกของเชิงเทียน ๗ กิ่งหรือ
เมโนราห์ปรากฏให้เห็นตามโบสถ์
ต่าง ๆ มากมายหลากหลายภาพ
ซึ่งก็แสดงให้เห็นถึงรูปลักษณะของ
เชิงเทียนที่แตกต่างกันออกไปบ้าง
ในรายละเอียด แต่ถึงอย่างนั้นนัก
โบราณคดีก็เคยค้นพบภาพลายเส้น
อย่างง่ายอายุราว ๒,๐๐๐ ปีใกล้
กับ “นครแห่งดาวิด” (City of
David) ที่ดูคล้ายคลึงคลึงกับเม
โนราห์อยู่ไม่น้อย เพราะภาพลาย
เส้นนั้นมีลักษณะคล้ายเชิงเทียน
ทว่ามีเพียงแค่ ๕ กิ่งตั้งอยู่บนฐาน
แบบสามขา (Tripod) จึงมีการตั้ง
ข้อสังเกตกันว่านี่จะเป็นภาพของ
เชิงเทียนเมโนราห์อันศักดิ์สิทธิ์ที่
ศิลปินผู้รังสรรค์ภาพลายเส้นเมื่อ
ราว ๒,๐๐๐ ปีก่อนได้เห็นมาด้วย
ตาของตัวเอง หรือจะเป็นเพียง
แค่เชิงเทียนที่มีลักษณะคล้ายคลึง
กับเชิงเทียนเมโนราห์เจ็ดกิ่งเท่านั้น

กันแน่

ไม่ว่าความจริงจะเป็น
อย่างไร เชิงเทียนศักดิ์สิทธิ์ชิ้นนี้
คือสิ่งที่นักโบราณคดีจากทั่วโลก
ให้ความสนใจที่จะออกตามหา
เรื่องราวของเมโนราห์ตลอดหน้า
ประวัติศาสตร์ของอิสราเอลมีการ

วิหารแห่งโซโลมอนประดับไปด้วย
ทองคำและไม้จันทน์แดงที่นำเข้า
มาจากดินแดนลิบับนามอ์ฟีร์

เปลี่ยนมือในฐานะ "ของขេลย" ที่ผู้กำชัยชนะในสงครามเหนือกรุงเยรูซาเล็มผลัดกันเข้ายึดครองเหตุการณ์หนึ่งในนั้นปรากฏบนภาพสลักของ "ซุ้มโค้งแห่งติตุส" (Arch of Titus) ในกรุงโรม (Rome) ประเทศอิตาลี ที่แสดงให้เห็นฉากการขนย้ายของขេลย ทั้งโต๊ะวางขนมปัง ทรมเปิดเงิน และ "เชิงเทียนเมโนราห์" ไปยังกรุงโรม แต่ถึงอย่างนั้นสิ่งหนึ่งที่น่าสนใจคือพระคัมภีร์บท ๑ พงศกษัตริย์ระบุเอาไว้ว่าเชิงเทียนในมหาวิหารของโซโลมอนนั้นไม่ได้มีเพียงแค่อันเดียว แต่มีถึง ๑๐ อัน! คำถามที่นักโบราณคดีพยายามหาคำตอบก็คือทุกวันนี้เชิงเทียนเมโนราห์กระจัดกระจายไปอยู่ ณ สถานที่แห่งใดกันแน่ และในครั้งนี้อาจจะไปแกะรอยเชิงเทียนศักดิ์สิทธิ์แห่ง

เชิงเทียนเมโนราห์จากซุ้มโค้งแห่งติตุสมีรูปร่างรูปทรงคล้ายแปดเหลี่ยมไม่ใช่ฐานแบบสามขา

ภาพสลักบนซุ้มโค้งแห่งติตุสแสดงภาพวัตถุศักดิ์สิทธิ์ที่ชาวโรมันยัดมาได้จากเยรูซาเล็ม

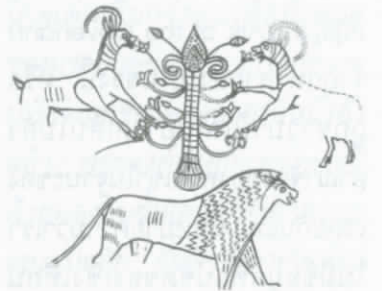
เยรูซาเล็มกันครับ

พระคัมภีร์บทอพยพ ๒๕ ที่ได้เกริ่นไปตอนต้นเรื่องระบุว่ารูปทรงของเชิงเทียนเจ็ดกิ่งมาจากพระเจ้าที่กล่าวถึงรูปทรงแก่โมเสสบนเขาไซนาย แต่สำหรับนักวิชาการแล้ว สิ่งที่เราต้องการทราบคำตอบให้ลึกซึ้งไปกว่านั้นอีกขั้นหนึ่งก็คือแล้วชาวยิวผู้เขียนคัมภีร์บทอพยพนำเอารูปทรงของเชิงเทียนเจ็ดกิ่งนี้มาจากที่ไหนกันแน่? ด้วยนักวิชาการทราบดีว่าส่วนใหญ่แล้วตำนานต่างๆที่ปรากฏในพระคัมภีร์ไบเบิลล้วนแล้วแต่มีความใกล้เคียงกับตำนานในแถบตะวันออกใกล้โบราณ (Ancient Near East) เช่นตำนานในอาหรับกับน้ำท่วมโลกที่มีความละม้ายคล้ายคลึงกับตำนานน้ำท่วมโลกในมหากาพย์กิลกาเมช (Epic of Gilgamesh) ของเมโสโปเตเมียเป็นอย่างยิ่ง นั่นจึงทำให้มีความเป็นไปได้ว่าบางทีรูปลักษณะ

ของเชิงเทียนเจ็ดกิ่งอันศักดิ์สิทธิ์นี้อาจจะมาจากรูปทรงของวัตถุหรือความเชื่อบางอย่างของชนเผ่าแห่งตะวันออกใกล้โบราณด้วยก็เป็นได้

นักโบราณคดีค้นพบภาพวาดบนโกขนาคใหญ่ (Pithoi) จาก "คุนทิลเลต อัจรุต" (Kuntillet Ajrud) ทางตะวันออกเฉียงเหนือของแหลมไซนาย แสดงให้เห็นภาพของ "ต้นไม้แห่งชีวิต" (Tree of Life) ที่มีกิ่งก้านแตกแขนงออกไปดูคล้ายกับเชิงเทียนเจ็ดกิ่งเป็นอย่างยิ่ง นอกจากนั้นยังมีภาพ

ต้นไม้แห่งชีวิตที่ปรากฏบนโกขนาคใหญ่จากคุนทิลเลต อัจรุต อาจเป็นต้นแบบของเมโนราห์

ของสิงโตและแพะป่าปรากฏอยู่ด้านข้าง พร้อมกับข้อความที่แปลความหมายได้ว่า "ยาร์เวห์แห่งชามาเรีย และอาห์เซราของพระองค์" นั่นจึงมีการเสนอกันว่าบางทีภาพของต้นไม้แห่งชีวิตที่เห็นอยู่บนโดจากคุณทิลเลต อัจจุบันนี้อาจจะส่งอิทธิพลไปถึงรูปทรงของเชิงเทียนเจ็ดกิ่งด้วยก็เป็นได้

ไม่ว่าต้นกำเนิดที่แท้จริงของรูปทรงเชิงเทียนจะมาจากไหน สิ่งที่น่าสนใจมากกว่าก็คือคำถามที่ว่าเชิงเทียนชิ้นนี้อันตรธานไปอยู่ที่ใดกันแน่ จะตอบคำถามนี้ได้เราต้องค่อยๆแกะรอยขุมทรัพย์แห่งโลกพระคัมภีร์ชิ้นนั้นกันไปทีละช่วงครับ เราทราบดีว่าวิหารแรกของโซโลมอนถูกเผาทำลายจนราบในสมัยพระเจ้าเนบูคัดเนสซาร์ที่ ๒ (Nebuchadnezzar II) แห่งบาบิโลนในช่วง ๕๘๗ ปีก่อนคริสตกาล แต่สิ่งที่นักวิชาการไม่ทราบข้อมูลที่แน่ชัดเลยก็คือสุดท้ายแล้วชาวบาบิโลเนียนขุมทรัพย์สมบัติหรือ "ของเชลย" ขึ้นได้ออกไปจากเยรูซาเล็มบ้าง เราไม่ทราบแน่แต่กระทั่งชะตากรรมของวัตถุศักดิ์สิทธิ์อย่าง "หีบแห่งพันธสัญญา" (Ark of the Covenant) ว่าถูกทำลายลงไปในช่วงนี้ หรือถูกชาวบาบิโลเนียนกลับไปยังอาณาจักรของพวกเขาในฐานะของเชลยกันแน่ นั่นหมายความว่าเราไม่มีข้อมูลที่แน่ชัดของเชิงเทียน

เมโนราห์ทั้ง ๑๐ ที่เคยวางอยู่ในวิหารแห่งโซโลมอนตามพระคัมภีร์บท ๑ พงศกษัตริย์เลยครับ ว่าสุดท้ายแล้วจะมีชะตากรรมเป็นเช่นใด

สิ่งที่นักวิชาการทราบก็คือเมื่อ "วิหารที่สอง" ถูกสร้างขึ้นมาหลังจากที่ชาวยิวเดินทางกลับจากการเป็นทาสเชลยที่บาบิโลน วิหารที่สองมีเมโนราห์เพียงแค่อันเดียวเท่านั้น แต่แล้วในช่วงประมาณ ๑๖๙ ปีก่อนคริสตกาล **อันติโอคัสที่ ๔ แห่งอีพิฟานีส** (Antiochus IV Epiphanes) ได้บุกเข้าทำลายพระวิหารที่สอง ทำให้หลังจากนั้น **ยูดาส มักคาเบียส** (Judas Maccabaeus) สิ่งให้มีการสร้างเชิงเทียนเจ็ดกิ่งขึ้นมาใหม่ แล้วจึงนำไปตั้งเอาไว้ภายในพระวิหารในกรุงเยรูซาเล็ม พร้อมทั้งจุดไฟให้เชิงเทียนกลับมามีความสว่างไสวได้อีกครั้งหนึ่ง

นั่นหมายความว่าถ้าอ้างอิงจากข้อมูลที่กล่าวไป เมโนราห์ยุคแรกเริ่มทั้ง ๑๐ อันที่เคยให้ความสว่างไสวอยู่ภายในวิหารแห่งโซโลมอนนั้นไม่มีตัวตนอยู่อีกต่อไปแล้วครับ เชิงเทียนในวิหารที่สองซึ่งเพิ่งถูกสั่งให้สร้างขึ้นมายโดยยูดาส มักคาเบียส ได้ก้าวขึ้นมาเป็นเชิงเทียนศักดิ์สิทธิ์ชิ้นใหม่ แต่แล้วหลังจากนั้นไม่นานนักก็ต้องแปรสภาพไปเป็น "ของเชลย" ให้กับชาวโรมันในที่สุด

วิหารที่สองถูกบุกเข้าทำลายโดยชาวโรมันในช่วงปี ค.ศ. 70 การบุกทำลายวิหารในช่วงนี้ปรากฏข้อมูลให้นักวิชาการและนักประวัติศาสตร์สามารถ "แกะรอย" ได้มากกว่าการบุกเข้าทำลายวิหารในสมัยของพระเจ้าเนบูคัดเนสซาร์ที่ ๒ แห่งบาบิโลนเลยเถิดทีเดียวครับ เพราะเรามีหลักฐานจากบันทึกหลัก ๆ สองชิ้นที่สนับสนุนข้อมูลซึ่งกันและกัน ซึ่งถึงแม้นักวิชาการจะทราบดีว่าในบางครั้งเราก็ไม่สามารถเชื่อถือข้อมูลในเอกสารหรือภาพสลักเหล่านี้ได้เสมอไปว่าจะบันทึก "ประวัติศาสตร์" หรือเรื่องราวที่เกิดขึ้นในอดีตอย่างตรงไปตรงมา โดยไม่มีอคติอื่นใดเคลือบแฝงเอาไว้ แต่ถึงอย่างนั้นนักวิชาการก็ยังสามารถอ้างอิงข้อมูลจากเอกสารประเภทนี้ด้วยความระมัดระวัง เพื่อมองหามุมมองใหม่ๆที่สามารถนำไปสู่คำตอบที่กำลังค้นหาได้เช่นกันครับ

หลักฐานชิ้นแรกถูกเกริ่นถึงไปบ้างแล้ว ซึ่งก็คือ "ขุมฝังแห่งติตุส" ในกรุงโรมนั่นเอง เราทราบว่าหลังจากที่ชาวโรมันทำลายวิหารที่สองในกรุงเยรูซาเล็มลงไปแล้วพวกเขาก็ได้นำเอา "ของเชลย" ซึ่งเปรียบเสมือนขุมทรัพย์อันล้ำค่ากลับมาฝังดินแดนของพวกเขาเพื่อประกาศความยิ่งใหญ่ด้วย ภาพที่ปรากฏภายในขุมฝังแสดงให้เห็นขบวนพาเหรดแห่งชัยชนะที่ชน

"สิ่งศักดิ์สิทธิ์" จากเยรูซาเล็มเข้ามาไว้ยังกรุงโรม ประกอบไปด้วยโต๊ะวางขนมปัง ทรัมเป็ตเงิน และเชิงเทียนเมโนราห์ แต่ที่น่าสนใจก็คือถ้าลองดูภาพสลักของเชิงเทียนแล้วจะพบว่าถึงแม้ว่าวัตถุศักดิ์สิทธิ์ชิ้นนี้จะมีเจดิ่งตามแบบฉบับเชิงเทียนดั้งเดิม แต่ฐานวางเชิงเทียนกลับมีลักษณะเป็นทรงคล้ายแปดเหลี่ยม แตกต่างออกไปจากเชิงเทียนที่ปรากฏบนภาพโมเสก (รวมถึงภาพลายเส้นไกลันครแห่งดาวิด) ที่มีฐานแบบสามขาโดยสิ้นเชิง ทำให้มีการตั้งคำถามเกี่ยวกับเชิงเทียนในขบวนพาเหรดแห่งชัยชนะนี้อยู่พอสมควรครับว่าภาพที่ปรากฏอยู่นั้นจะแสดงให้เห็นถึงเชิงเทียนที่เคยใช้งานอยู่ในวิหารที่สองจริงหรือไม่ ถ้าไม่เช่นนั้นบางทีภาพที่เห็นนี้อาจจะเป็นเชิงเทียนที่ออกแบบใหม่ในช่วงของยูดาส มักคาเบียสหลังจาก ๑๖๙ ปีก่อนคริสตกาลหรือเปล่า? ไม่ว่าจะอย่างไร สิ่งนี้นักวิชาการได้เห็นจากขุมไถ่ของติตุสคือวัตถุศักดิ์สิทธิ์ที่มีลักษณะคล้ายเชิงเทียนเจดิ่งจากกรุงเยรูซาเล็มได้เดินทางมาถึงกรุงโรมพร้อมกับขบวนพาเหรดแห่งชัยชนะ แต่ถึงอย่างนั้นภาพสลักนี้ก็ไม่ได้บอกชัดเจนว่าชาวโรมันนำเอาเชิงเทียนชิ้นนี้ไปตั้งไว้ที่ใด นักวิชาการทราบข้อมูลเพิ่มเติมที่สามารถนำมาตอบคำถามนี้ได้จากหลักฐานชิ้นที่สองซึ่งสอดคล้อง

กับภาพบนขุมไถ่แห่งติตุส หลักฐานที่ว่านั่นคือเอกสารของนักประวัติศาสตร์ชาวโรมันชื่อว่า โจเซฟัส (Josephus) ที่แรกเริ่มเดิมทีดำรงตำแหน่งนายพลรับผิดชอบพื้นที่บริเวณกาลิลี (Galilee) แต่สุดท้ายแล้วเขาก็แปรพักตร์มาอยู่ฝั่งโรมันและได้ทำการจดบันทึกเรื่องราวต่างๆที่เกิดขึ้นในช่วงของการบุกโจมตีกรุงเยรูซาเล็มเมื่อปี ค.ศ.70 เอาไว้ด้วย

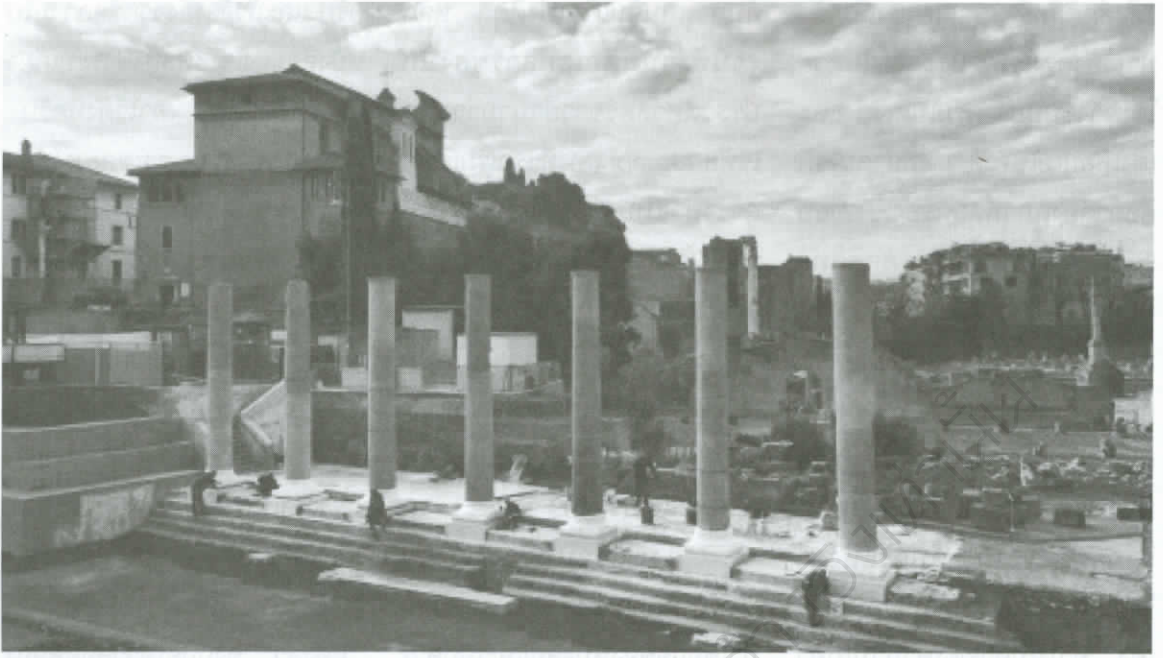
ถึงแม้ว่านักวิชาการในปัจจุบันมักจะตั้งคำถามต่อความน่าเชื่อถือของหนังสือและเอกสารที่เขียนโดยนักประวัติศาสตร์ยุคโบราณ แต่เอกสารที่โจเซฟัสเขียนถือได้ว่ามีความใกล้เคียงกับหนังสือ "ประวัติศาสตร์" ในยุคปัจจุบันที่พยายามจดบันทึกเรื่องราวของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงเอาไว้อย่างค่อนข้างตรงไปตรงมาสอดคล้องกับหลักฐานทางโบราณคดีที่ค้นพบอยู่ไม่น้อย ทั้งเรื่องราวของบ้อมมาซาดา (Masada) ในอิสราเอลและข้อมูลเกี่ยวกับเยรูซาเล็ม ดังนั้นนักประวัติศาสตร์ทุกวันนี้จึงเสนอว่าสิ่งที่โจเซฟัสเขียนน่าจะมีความถูกต้องในเชิงประวัติศาสตร์อยู่ด้วยเช่นกัน และที่สำคัญก็คือโจเซฟัสได้เขียนถึง "ของเขaley" อันเป็นขุมทรัพย์ล้ำค่าจากเยรูซาเล็มที่ขบวนพาเหรดแห่งชัยชนะของจักรพรรดิติตุสขนย้ายกลับมายังกรุงโรมเอาไว้ด้วยนะสิ

ครับ และถ้าอ้างอิงจากข้อความในหนังสือของโจเซฟัส เขาระบุเกี่ยวกับ "ของเขaley" เอาไว้ดังนี้ครับ

"สำหรับของเขaleyที่ได้มาสิ่งชัดเจนที่สุดในวัตถุทั้งหมดคือของที่ยึดมาได้จากวิหารแห่งเยรูซาเล็ม มีทั้งโต๊ะทองคำน้ำหนักหลายตะลันต์ พร้อมกับเมโนราห์หนึ่งอันทำจากทองคำเช่นกัน"

ข้อความนี้สื่อความหมายว่าโจเซฟัสเห็น "เมโนราห์" เพียงอันเดียวเท่านั้นที่ถูกขนย้ายกลับมายังโรม และเป็นเมโนราห์ที่ทำจาก "ทองคำ" ซึ่งก็ถือได้ว่าสอดคล้องกับภาพที่ปรากฏบนขุมไถ่ของติตุสด้วยเช่นกันครับ สำหรับตำแหน่งสุดท้ายที่ชาวโรมันนำเอาวัตถุศักดิ์สิทธิ์ทั้งหมดไปเก็บเอาไว้ก็มีปรากฏในเอกสารของโจเซฟัสเช่นกัน แต่ก็ค่อนข้างคลุมเครืออยู่ไม่น้อยตามนี้ครับ

"พิธีแห่งชัยชนะสิ้นสุดลง จักรวรรดิโรมันสถาปนาขึ้นบนรากฐานอันแข็งแกร่ง จักรพรรดิเวสปาเซียนตัดสินใจสร้างวิหารแห่งสันติภาพ (Temple of Peace) ขึ้นมา วิหารแห่งนี้สร้างสำเร็จอย่างรวดเร็วด้วยรูปแบบอันโดดเด่นเกินกว่าแนวคิดทั้งหมดของมวลมนุษยชาติ นอกจากความมหัศจรรย์ของทรัพยากรอันมั่งคั่งแล้ว พระองค์ยังคงตกแต่งวิหารนี้ด้วยผลงานชิ้นเอก ทั้งภาพวาดและรูปสลัก อันที่จริงภายในห้อง

วิหารแห่งสันติภาพในกรุงโรม ปัจจุบันหลงเหลือเพียงแค่ซากปรักหักพัง

บุขาล้วนอัดแน่นไปด้วยวัตถุที่มาจากหลากหลายดินแดนของโลกที่มนุษย์สามารถเดินทางไปถึงและล้วนกระหายที่จะเข้ามาชม ที่นี้พระองค์นำภาชนะทองคำจากวิหารแห่งชาวยิวเข้ามาตกแต่งเอาไว้ด้วย ซึ่งเป็นสิ่งที่พระองค์ภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่ง”

เราพอจะบอกจากข้อความของโจเซฟัสได้เพียงแต่ว่าชาวโรมันนำเอาภาชนะทองคำจากวิหารแห่งชาวยิวเข้าไปจัดแสดงเอาไว้ที่ “วิหารแห่งสันติภาพ” ภายในกรุงโรมที่เริ่มต้นสร้างขึ้นในช่วงปี ค.ศ. 71 และเสร็จสิ้นสมบูรณ์ในอีก ๔ ปีให้หลัง ทว่าโจเซฟัสไม่ได้ระบุชัดว่า “เชิงเทียนเมโนราห์” ถูกนำเข้าไปจัดแสดงเอาไว้ด้วยหรือไม่ แต่ถึงอย่างนั้นชาวยิวใน

ยุคต่อมาก็ยังคงนิยมเดินทางไปยังวิหารแห่งสันติภาพในกรุงโรม เพื่อเชยชมสิ่งศักดิ์สิทธิ์จากวิหารแห่งเยรูซาเล็มด้วยตาตัวเองสักครั้ง และที่น่าสนใจก็คือถ้าเรา แรบไบสิเมโอนเขียนบันทึกเอาไว้ว่าเขาได้เข้าไปเห็นเมโนราห์ในกรุงโรมช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 2

อ้างอิงจากบันทึกของเหล่าแรบไบ (Rabbi) หรือพระชาวยิวที่เดินทางเข้าไปในกรุงโรมก็จะพบว่าพวกเขาได้ “เห็น” วัตถุศักดิ์สิทธิ์จากวิหารแห่งเยรูซาเล็มในกรุงโรมอยู่หลายครั้งที่เดียวครับ ไม่ว่าจะเป็นม่านคลุมหีบแห่งพันธสัญญา (Parokhet) ทับทรวง (Breastplate) ที่นักบวชเคยใช้สวมใส่ภายในวิหาร แน่แน่นอนว่ารวมถึง “เมโนราห์” ด้วยเช่นกันครับ!!

ข้อความดังกล่าวมาจกบันทึกของแรบไบนามว่า สิเมโอน (Simeon) เขาระบุเอาไว้ว่า

“เมื่อข้าเดินทางไปยังโรม ข้าได้เห็นเมโนราห์ที่นั่น”

ข้อความของแรบไบสิเมโอนเขียนขึ้นในช่วงประมาณคริสต์ศตวรรษที่ 2 แต่คำถามต่อไป

ที่นักวิชาการให้ความสนใจก็คือ ข้อความดังกล่าวสามารถนำมาใช้เป็นหลักฐานการมีตัวตนอยู่ของซุมทรีพัสจากเยรูซาเล็มได้หรือไม่? เพราะประโยคที่แรบไบสิเมโอนระบุเอาไว้ ไม่ได้แสดงถึง "ตำแหน่ง" ที่เขาได้เห็นเมโนราห์ว่าวัตถุศักดิ์สิทธิ์ชิ้นนี้ปรากฏอยู่บริเวณไหนของโรมกันแน่ และจะเป็น "วิหารแห่งสันติภาพ" ที่นักวิชาการเชื่อกันว่าวัตถุศักดิ์สิทธิ์จากเยรูซาเล็มถูกนำเอามาจัดแสดงเอาไว้ตามที่โจเซฟัสเปรยเอาไว้แบบอ้อมๆหรือเปล่านั้นก็ยังไม่ชัดเจนนัก

อย่างไรก็ตามนักวิชาการส่วนหนึ่งก็นำเอาข้อความของแรบไบสิเมโอนมาเป็นหลักฐานเพื่อใช้อ้างอิงว่าบางทีเมโนราห์ที่เรากำลังตามหาอาจจะยังคงอยู่ที่กรุงโรมในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 2 ด้วยก็เป็นได้

สำหรับคำถามนี้ต้องมาดูประวัติของวิหารแห่งสันติภาพกันต่อครับ นักโบราณคดีค้นพบหลักฐานว่าวิหารแห่งนี้มีประวัติถูก "เผา" ทำลายในช่วงปี ค.ศ.192

โพรโคพิอุสบันทึกเอาไว้ว่า จักรพรรดิจัสติเนียนพระองค์นี้ได้ส่งเมโนราห์กลับคืนสู่กรุงเยรูซาเล็ม

แต่สิ่งที่นักโบราณคดีไม่มีหลักฐานเพียงพอจะนำไปสู่ข้อสรุปใดๆได้ก็คือ บรรดาสมบัติอันศักดิ์สิทธิ์ภายในวิหารแห่งนี้รอดพ้นจากอหังการในครั้งนั้นไปได้หรือไม่ หลักฐานเดียวที่นักประวัติศาสตร์พบว่ามีการกล่าวถึง "เชิงเทียนเมโนราห์" หลังจากการเผาทำลายวิหารแห่งสันติภาพในปี ค.ศ.192 ปรากฏในบันทึกของนักปราชญ์นามว่าโพรโคพิอุส (Procopius) ในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 6 บันทึกของนักปราชญ์ท่านนี้กล่าวถึงช่วงเวลาของการบุกเข้าโจมตีกรุงโรมโดยชาววิซิกอท (Visigoths) นำโดยพระเจ้าอาลาริกที่ ๑ (Alaric I) เมื่อปี ค.ศ.410 และสิ่งที่ชาววิซิกอทยึดจากโรมไปก็คือ "สมบัติจากวิหารแห่งโซโลมอน" พวกเขาขนย้าย "เมโนราห์" ไป

ยังเมืองคาร์เธจ (Carthage) บริเวณประเทศตูนิเซีย แต่เมื่อนายพลเบลลิซารีอุส (Belisarius) เอาชนะคาร์เธจ เขาก็นำเอาของเคลย์ทั้งหมดกลับมาคืนแด่จักรพรรดิจัสติเนียน (Justinian) และหนึ่งในของเคลย์ที่นำกลับมาได้ก็คือเชิงเทียนเมโนราห์ทองคำนี้ละครับ แต่ด้วยจักรพรรดิจัสติเนียนมีความเชื่อว่าซุมทรีพัสเหล่านี้ล้วน "ต้องคำสาป" เพราะเมืองที่เคยครอบครองพวกมันทั้งเยรูซาเล็ม คาร์เธจ หรือแม้แต่กรุงโรมในอดีตล้วนถูกโจมตีจนพังพินาศ พระองค์จึงตัดสินใจส่งเชิงเทียนเมโนราห์กลับไปยังโบสถ์คริสเตียนในกรุงเยรูซาเล็ม แต่ถึงอย่างนั้นก็ยังไม่ใครให้คำตอบได้เลยครับว่าบันทึกของโพรโคพิอุสจะมีเค้ามูลความจริงมากน้อยเพียงใด

ด้วยข้อมูลที่ว่าล้วนคลุมเครือ จึงยังไม่มีใครทราบแน่ชัดว่าทุกวันนี้เชิงเทียนเมโนราห์จากวิหารแห่งเยรูซาเล็มอันตรธานไปอยู่ ณ สถานที่แห่งใดกันแน่ แต่ทราบเท่าที่ที่ยังไม่มีใครพิสูจน์ได้แน่ชัดว่าเมโนราห์พังทลายลงไปแล้ว ความหวังที่จะได้ค้นพบเชิงเทียนชิ้นนี้ก็ยังคงอยู่คู่มนุษยชาติต่อไป ●

.....
อ้างอิง

• Article: The Temple Menorah: Where Is It? โดย Dr. Steven Fine

“เกรตบริเตน” เรือเดินสมุทรที่ใหญ่ที่สุดในโลก

“จิตอาร์” เขียน

การเดินทางข้ามมหาสมุทรในสมัยเมื่อสอง-สามร้อยปีก่อนนั้น ใช้วิธีเดินทางกันด้วยเรือใบซึ่งกว่าจะไปถึงที่หมายได้ก็ล้วนกินเวลานานเป็นเดือนๆทีเดียวครับ แต่ต่อมาเมื่อเครื่องจักรไอน้ำได้วิวัฒนาการเกิดขึ้นในโลกด้วยการค้นคว้าของ **โธมัส เซเวอรี (Thomas Savery)** เมื่อปี ค.ศ.1698 และผ่านมาถึงการประดิษฐ์ลูกสูบเครื่องจักรไอน้ำโดย **โธมัส นิวคิเมน (Thomas Newcomen)** แล้วมาสำเร็จเป็นเครื่องจักรไอน้ำที่สมบูรณ์ โดย **เจมส์ วัตต์ (James Watt)** เมื่อปี ค.ศ.1760

๘๐ ปีต่อมาได้มีการนำ

เครื่องจักรไอน้ำไปใช้กับเรือต่างๆขึ้น วงการต่อเรือของอังกฤษซึ่งในขณะนั้นอยู่ในรัชสมัยของสมเด็จพระบรมราชินีนาถวิกตอเรีย ได้เล็งเห็นความสำคัญของเครื่องจักรไอน้ำที่นำมาใช้เป็นพลังขับเคลื่อนเรือ แต่ทว่ายังไม่มีการนำเอาเครื่องจักรไอน้ำมาใช้กับเรือเดินสมุทรขนาดใหญ่เลย โดย

การสนับสนุนของเจ้าชายอัลเบิร์ต พระสวามีของพระนางเจ้าวิกตอเรีย จึงได้มีการดำเนินต่อเรือเหล็กให้มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลกขึ้นที่ **อู่บริสตอล (Bristol)** ในอังกฤษ โดยมี **อัลเฟรด โฮลท์ (Alfred Holt)** เป็นผู้อำนวยการต่อเรือ โดยออกแบบให้เรือมีความยาวถึง ๓๒๒ ฟุต ใหญ่เป็น ๓ เท่าของเรือใบที่ใหญ่ที่สุดในสมัยนั้น และไม่มีเรือของชาติใดใหญ่เท่าครับ ใหญ่ที่สุดในโลก และตั้งชื่อว่า **เกรตบริเตน (SS.Great Britain)** เมื่อ ค.ศ.1440

เนื่องจากเรือเกรตบริเตน ออกแบบไว้ใหญ่โต เป็นเรือที่ต้อง

ใช้หมุดย้ำด้วยมือจึงต้องไขช่างมากมาย เครื่องจักรที่จะใช้ขับเคลื่อนเรือก็ต้องทำขึ้นใหม่ให้ใหญ่โตพอกับความมโหฬารของเรือตลอดจนหาวิธีทำใบจักรมที่มากขึ้น ซึ่งการต่อลำเรือและใบจักรได้แล้วเสร็จลงหลังจากใช้เวลาต่ออยู่ถึง ๓ ปีจึงได้มีพิธีปล่อยเรือลงน้ำเมื่อ ค.ศ.1443 โดยสมเด็จพระราชินีนาถวิกตอเรียเสด็จมาทำพิธีปล่อยเรือลงน้ำด้วยพระองค์เองทำให้โจษขานกันไปทั่วว่าเป็นเรือที่ดีที่สุดและเป็นเรือใหญ่ที่สุดในโลกเท่าที่เคยต่อกันมา

แต่ถึงกระนั้นก็ตาม เรือเกรตบริเตน ยังเล่นหาได้ไม่ครบ เพราะต้องเสียเวลาดัดแปลงทางเทคนิคเกี่ยวกับเครื่องจักรมที่มาของเรือ ซึ่งต้องใช้ถึง ๒ เครื่อง ขับเคลื่อนใบจักรเดียวกัน และขัดข้องมาตลอด เล่นไปแก้ไขกันไปจึงสำเร็จเรียบร้อยลงใน ค.ศ.1865 ซึ่งทำให้เกิดสถิติของเรือเกรต

บริเตนขึ้นว่า เป็นเรือต่อด้วยเหล็กที่ใหญ่ที่สุดในโลก เป็นเรือที่ใช้เครื่องจักรไอน้ำที่ใหญ่ที่สุดในโลก และเป็นเรือที่แล่นเร็วที่สุดในโลก

โดยที่จะป้องกันอุปสรรคขณะเครื่องจักรขัดข้อง เรื่อยาร่วม ๑๐๐ เมตรลำนี้จึงต้องมีเสาใบอยู่ด้วยถึงหกเสา ทำให้แล่นเร็วมากขึ้นไปอีก ร่นระยะเวลาในการเดินทางจากอังกฤษไปยังกรุงนิวยอร์กขึ้นมากมาย จัดว่าเป็น

เรือที่พัฒนาการล้ำยุคที่สุดในสมัยนั้น วิ่งระหว่างอังกฤษกับอเมริกา โดยไม่มีใครแข่ง ครองความยิ่งใหญ่ในมหาสมุทรอยู่นานทีเดียวครับผม

แต่ลึกลงไปในความประสงค์ของการต่อเรือเกรตบริเตนขึ้นมาแล้วยังมีอยู่อีกครับ นั่นก็คือการให้ทหารล่าเหยี่ยวไปยังเกาะฟอล์คแลนด์ ที่ปลายทวีปอเมริกาใต้ ซึ่งเกาะนี้เมื่อ ค.ศ.1982 ไม่กี่ปีมานี้ละครับ ท่านผู้อ่านคงยังจะจำได้ถึงการเกิดสงครามแย่งชิงเกาะนี้กันขึ้นระหว่างอาร์เจนตินากับอังกฤษโดยหมู่เกาะฟอล์คแลนด์อยู่ห่างจากชายฝั่งอาร์เจนตินาเพียง ๔๐๐ ไมล์ แต่อยู่ห่างจากอังกฤษเจ้าของโคโลนี่ถึง ๘,๐๐๐ ไมล์ และในสมัยก่อนก็เคยเกิดรบแย่งชิงหมู่เกาะนี้กันขึ้นระหว่างอังกฤษกับอาร์เจนตินามาแล้ว เมื่อ ค.ศ.1832 ซึ่งในครั้งกระนั้นอังกฤษก็ต้องส่งกองเรือรบเฉพาะกิจไปทำการรบดูกับการรบใน ค.ศ.1982 ซึ่งต้องเกณฑ์เอาเรือเดินสมุทรควีนเอลิซาเบธไปร่วมรบด้วย ซึ่งในการต่อเรือ เกรตบริเตนในครั้งกระนั้นก็มีสาเหตุเรื่องเกาะฟอล์คแลนด์นี่อยู่ด้วยครับ

ในระยะ ๕๐ ปี เรือเกรตบริเตนเดินทางข้ามมหาสมุทรแอตแลนติกไปมาระหว่างอังกฤษกับสหรัฐอเมริกา โดยมีเรือธรรมดาๆเป็นคู่แข่งอยู่ ๖-๗ ลำ

มาเปลี่ยนเครื่องจักรใหญ่ซ่อม
แผ่นเหล็กตัวเรือและคาดฟ้าไม้
เมื่อ ค.ศ.1882 ครั้งหนึ่ง ซึ่งใน
คราวนี้ได้ถอดเอาเสาใบทางท้าย
ออกเสีย ๓ เสา แล้วเปลี่ยนมาวิ่ง
ระหว่างอังกฤษไปยังออสเตรเลีย
จนถึง ค.ศ.1900 จึงเปลี่ยนเส้นเดิน
ทางเป็นจากอังกฤษไปยังแหลม
ซอร์น แต่แล้วด้วยความซบเซา
ของเรือเกรตบริเตนที่ใช้งานมากกว่า
๕๐ ปี จึงถูกนำมาจอดไว้ที่ท่าเรือ
ของเมืองสแตนเลย์เมืองหลวงของ
เกาะฟอล์คแลนด์ ทำเป็นโกดังเก็บ
สินค้าสำคัญของเกาะ คือขนแกะ
กับถ่านหิน ครั้น จอดเป็นโกดัง
อยู่นานเกือบ ๓๐ ปีในที่สุดก็
ถูกลากออกจากท่าเรือไปยังอ่าว
เล็กๆชื่อสปาร์โรว์ (SPARROW)
เมื่อ ค.ศ.1935 แล้วเรืออันเคย
ได้ชื่อว่าเป็นเรือเหล็กลำใหญ่ที่สุด
ของโลกลำแรก เกรตบริเตน ก็จม
อยู่ในน้ำตื้นๆเพียง ๗ ฟุตของ
อ่าว ปลอยให้คาดฟ้าไม้ซึ่งครั้งหนึ่ง

ควีนวิกตอเรียเคยเสด็จพระราช
ดำเนินอยู่ผู้ฟังกระจาดกระจาย
รกรุงรังไร้ความหมายอยู่ ณ อ่าว
เล็กๆแห่งนี้

แต่เนื่องจากในปัจจุบัน
ความก้าวหน้าและการอนุรักษ์เรือ
โบราณของชาติต่างๆนิยมกันมาก
อย่างเช่นการอนุรักษ์เรือรบวิกตอริ
อันเป็นเรือธงของลอร์ดเนลสันใน
การยุทธที่ทราฟัลการ์ ส่วนทาง
ประเทศสวีเดนก็ซ่อมเรือใบโบราณ
ขนาดใหญ่ชื่อวาสา (Vasa) ที่กู้ขึ้น

มาได้แสดงไว้ ณ อุ้งกรุงสต็อกโฮล์ม
ส่วนทางฟินแลนด์ก็เอาเรือ
สำเภาโบราณสี่เสาชื่อปอมเมอร์น
(Pommern) มาแสดงไว้ที่เมือง
มาเรียฮามน์ ดังนั้นจึงเริ่มมีผู้เห็น
ความสำคัญของเรือเกรตบริเตนที่
ถูกทิ้งไว้ที่เกาะฟอล์คแลนด์ซึ่งถือว่าเป็น
เรือที่สำคัญลำหนึ่งในบรรดา
เรือสำคัญของอังกฤษ ๗ ลำ

ดังนั้น ด้วยความช่วยเหลือ
ทางการเงินจากสถาบันช่างกลแห่ง
ประเทศอังกฤษ และทางการราช
นาวิกอังกฤษ จึงได้มีการยกขบวน
ไปปะทะองเรือเกรตบริเตนที่อ่าว
สปาร์โรว์ แล้วทำการจูงเป็นระยะ
ทาง ๔,๐๐๐ ไมล์ กลับเกาะอังกฤษ
เมื่อ ค.ศ.1970 ในความอำนวยความสะดวก
ของ ดร.อีแวน คอร์เลตต์ สถาปนิก
ของราชนาวิกอังกฤษ ซึ่งเมื่อเรือ
ประวัติศาสตร์ลำนี้เดินทางมาถึง
อังกฤษ ก็มีประชาชนไปคอยชม
เรือที่ครั้งหนึ่งเคยเลื่องลือไปทั่วโลก
เมื่อร้อยกว่าปีก่อน

แกะรอยสุสานบันลือโลก งานศิลปะชิ้นโบแดงจากมาस्ताบาโอัยคุปต์ “นุนกพาร์ท” เขียน

“มาस्ताบา (Mastaba) คือสุสานของขุนนางและชนชั้นสูงชาวอียิปต์โบราณ นิยมสร้างจากอิฐดิบหรืออาจสร้างด้วยหิน มีแผนผังเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ผนังด้านนอกลาดเอียงทำมุมราว ๗๕ องศา มีหลังคาแบนราบ ห้องเก็บศพสร้างไว้ใต้ดิน มีปล่องจากหลังคาเชื่อมลงสู่ห้องเก็บศพ สถาปัตยกรรมของมาस्ताบาพัฒนามาจากเนินดินเหนือกุ่มศพของสุสานในยุคแรกเริ่ม และโดยส่วนใหญ่แล้วมาस्ताบามักจะถูกสร้างรวมกลุ่มอยู่โดยรอบพีระมิดขององค์ฟาโรห์”

กลุ่มของมาस्ताบาโดยรอบมหาพีระมิดแห่งกิซามีลักษณะคล้ายกล่องสี่เหลี่ยมที่มีผนังลาดชัน

ข้อความที่ได้อ่านไปด้านบนคือ “นิยามโดยทั่วไป” ของสุสานแบบ “มาस्ताบา” ซึ่งเป็นสถาปัตยกรรมของสถานที่ฝังศพในยุคแรกเริ่มของชาวอียิปต์โบราณ แต่ถึงอย่างนั้นข้อความด้านบนก็ไม่ได้ “ถูกต้อง” เสียทั้งหมดหรอกนะครับ เพราะถึงแม้ว่า “มาस्ताบา” ที่แปลว่า “ม้านั่ง” ในภาษาอาหรับจะถูกเรียกขานด้วยชื่อนี้จากรูปลักษณะของสุสานแบบมาस्ताบาส่วนใหญ่ที่มักจะมีลักษณะคล้ายสี่เหลี่ยมคางหมูผนังด้านข้างลาดชัน (ดังที่นิยามด้านบนบอกว่ามีความชันของผนังราว ๗๕

องศา) แต่มาस्ताบาของชาวอียิปต์โบราณก็ไม่ได้เป็นสุสานแบบ “พิมพ์นิยม” ที่ชาวโอัยคุปต์จะสร้างขึ้นเหมือนกันทุกกระเบียดนิ้ว ด้วยว่ามาस्ताบาของพวกเขา มี “พัฒนาการ” จนเกิดความแตกต่างกันไปในแต่ละยุค นอกจากนั้นนักอียิปต์วิทยายังค้นพบ “งานศิลปะชิ้นโบแดง” จากมาस्ताบาของชาวโอัยคุปต์หลากหลายแห่งที่บางครั้งก็ไม่ได้มีรูปทรงของมาस्ताบาตรงตามนิยามที่เกริ่นไว้ในย่อหน้าด้านบนเสมอไปเสียด้วย และในครั้งนี้เราจะมาดูกันครับว่า “มาस्ताบา” อันเป็นสุสานในยุคแรกเริ่มของชาวโอัยคุปต์นั้นมีความหลากหลายทางด้านรูปทรงมากน้อยเพียงใด และงานศิลปะชิ้นโบแดงจากมาस्ताบาเหล่านี้จะทรงคุณค่าทางโบราณคดีอียิปต์มากขนาดไหน ถ้าพร้อมแล้วขอเชิญทุกท่านเดินทางสู่ดินแดนแห่งอารยธรรมอียิปต์โบราณกันเลย

ก่อนที่ฟาโรห์ดโจเซอร์ (Djoser) และสถาปนิกคูไฟนาม อิมโฮเทป (Imhotep) จะออกแบบและสร้างพีระมิดแห่งแรกของ

โลกขึ้นมาที่นครสุสานซัคคารา (Saqqara) เมื่อราว ๒,๖๕๐ ปีก่อนคริสตกาล เหล่าฟาโรห์และขุนนางแห่งยุคต้นราชวงศ์ (Early Dynastic Period) ล้วนฝังศพของตนเองเอาไว้ในสุสานที่นักอียิปต์วิทยาเรียกว่า "มาสตาบา" นี้ละครับ เพียงแค่มาสตาบาในยุคแรกเริ่มซึ่งมีอายุย้อนกลับไปได้ถึงเกือบ ๕,๐๐๐ ปีนี้ยังไม่มีรูปทรงตรงตามนิยามที่เราคุ้นกันดีดังที่เกริ่นไปยกวเหยียดในย่อหน้าเปิดเรื่อง เพราะมาสตาบาของเหล่าฟาโรห์แห่งราชวงศ์ที่ ๑ มักจะคล้าย "กล่องสี่เหลี่ยม" ที่มีผนังตั้งฉาก ๙๐ องศากับพื้นดิน ไม่ได้เอียงทำมุมราว ๗๕ องศาแต่อย่างใด นอกจากนั้นสิ่งที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งก็คือผนังสุสานไม่ได้เรียบเหมือนกล่องหรือกระด้าง แต่มีลักษณะเป็นคลื่นมูมจากประกอบจากส่วนที่พุ่งออกมาสลับกับส่วนที่บุ๋มลึกเข้าไป ซึ่งการออกแบบเช่นนี้ปรากฏในสถาปัตยกรรมของ "พระราชวัง" ในอียิปต์โบราณด้วยเช่นกันครับ

สุสานของเหล่าฟาโรห์แห่งยุคต้นราชวงศ์ที่สร้างในรูปทรงของมาสตาบาผนังมูมจากปรากฏให้เห็นหลากหลายแห่งที่นครสุสานซัคคารา ไม่ไกลจากพีระมิดขั้นบันไดของฟาโรห์คโจเซอร์มากนัก แต่สุสานแบบมาสตาบาในยุคแรกเริ่มนี้ก็ถือว่าตรงกับนิยามของมาส

มาสตาบาในยุคแรกเริ่มยังไม่มีผนังที่ลาดชัน แต่มีลักษณะคล้ายคลื่นทางเข้าอยู่บนหลังคาสุสาน

ตาบาอยู่บ้างด้วยว่าส่วนใหญ่แล้วมักจะสร้างจากอิฐดิบ มีหลังคาแบนราบและมีการสร้างช่องฝังศพโดยเจาะลึกลงไปจากหลังคาของมาสตาบาลงไปสู่ห้องเก็บศพใต้ดินโดยตรง นั่นหมายความว่าสุสานของเหล่าฟาโรห์แห่งยุคต้นราชวงศ์ที่เมืองซัคคาราส่วนใหญ่มักจะ "ไม่มีทางเข้า" ด้วยว่าทางเข้าออกเพียงทางเดียวที่ใช้สำหรับหย่อนศพลงไปในห้องฝังศพด้วย

นั้นอยู่ด้านบนหลังคาของมาสตาบานั่นเอง

ถึงแม้ว่ามาสตาบาในยุคแรกเริ่มที่สุดของชาวอียิปต์โบราณจะยังไม่ได้มีผนังเอียง ๗๕ องศาตามนิยามที่คุ้นเคย แต่นักอียิปต์วิทยาก็พบว่าความพยายามในการสร้างผนังให้อยู่ในลักษณะเอียงลาดคล้ายขั้นบันไดได้เกิดขึ้นมาแล้วตั้งแต่สมัยราชวงศ์ที่ ๑ เมื่อราว ๕,๐๐๐ ปีก่อน มาสตาบา

นักอียิปต์วิทยาเสนอว่ามาสตาบา ๓๐๓๘ อาจจะเป็นต้นแบบให้กับพีระมิดขั้นบันไดของคโจเซอร์

รหัส ๓๐๓๔ ที่ซัดคาราคือมาสตาบาที่นักอียิปต์วิทยาค้นพบหลักฐานที่เชื่อมโยงไปหาฟาโรห์ อนเดจ-อิบ (Anedj-ib) แห่งราชวงศ์ที่ ๑ มาสตาบาแห่งนี้ยังคงมีฐานเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าเหมือนกับสุสานของฟาโรห์องค์อื่นๆที่สร้างขึ้นมาก่อนหน้า แต่สิ่งที่โดดเด่นเป็นอย่างยิ่งและถือได้ว่าแตกต่างออกไปจากมาสตาบาแห่งอื่นๆโดยสิ้นเชิงคือ "ผนัง" สามด้านของมาสตาบาแห่งนี้ที่ไม่ได้ "ตั้งฉาก" ๙๐ องศาอีกต่อไป ทว่าเป็นการไล่เรียงให้ผนังมีลักษณะที่สลับสูงขึ้นไปคล้ายกับขั้นบันไดเป็นครั้งแรก นักอียิปต์วิทยาจึงใช้รูปแบบทางสถาปัตยกรรมของมาสตาบา ๓๐๓๔ ของฟาโรห์อนเดจ-อิบมาอธิบายว่าบางทีสถาปนิกอิมโฮเทปอาจจะได้รับแรงบันดาลใจในการขยายสุสานของฟาโรห์คโจเซอร์ให้เป็นพีระมิดขั้นบันไดขนาดใหญ่มาจากมาสตาบาแห่งนี้ก็เป็นได้

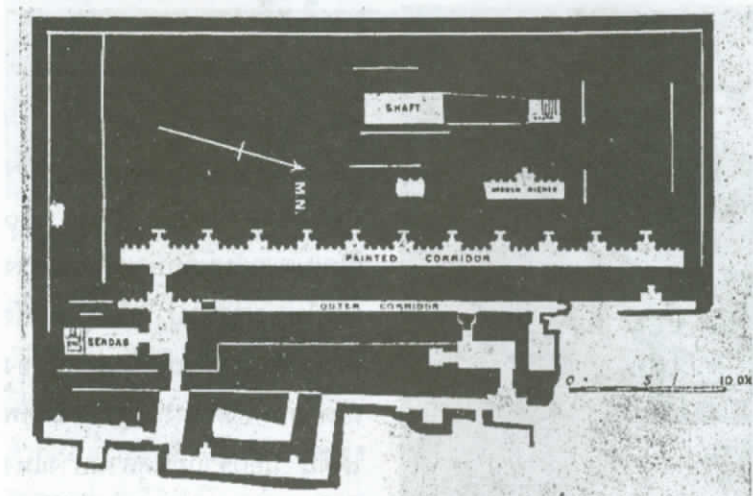
ก้าวเข้ามาถึงช่วงราชวงศ์ที่ ๓ ของอียิปต์โบราณเมื่อราว ๒,๖๕๐ ปีก่อนคริสตกาลซึ่งตรงกับช่วงที่นักอียิปต์วิทยาเรียกกันว่า "ราชอาณาจักรเก่า" (Old Kingdom) ในยุคนี้เหล่าฟาโรห์อย่างคโจเซอร์และฟาโรห์พระองค์อื่นๆ เริ่มสร้างพีระมิดในลักษณะขั้นบันไดเพื่อเป็นสถานที่พำนักหลังความตาย ทว่าสุสานของเหล่า

ขุนนางและชนชั้นสูงเองก็ยังคงเป็นมาสตาบาอยู่เช่นเดิม แต่ถึงอย่างนั้นนักอียิปต์วิทยาก็เริ่มสังเกตเห็น "รูปแบบ" ที่คล้ายคลึงกันบางอย่างของมาสตาบาชนชั้นสูงที่สร้างขึ้นมาในสมัยราชอาณาจักรเก่า ด้วยถึงแม้ว่ามาสตาบาในยุคนี้ยังคงมีช่องเจาะจากหลังคาลงไปยังห้องฝังศพใต้ดินโดยตรงอยู่เช่นเดิม แต่ชาวอียิปต์ก็เริ่มที่จะสร้าง "ห้องบูชา" และ "ทางเข้า" เอาไว้ทางด้านทิศตะวันออกของสุสานบ้างแล้ว อีกทั้งยังมีการสร้าง "ประตูปลอม" (False Door) อันเป็นช่องทางให้วิญญาณใช้เดินทางเข้าออกระหว่างโลกของคนเป็นและโลกของคนตาย ซึ่งการใช้งานประตูปลอมในสุสานสะท้อนถึงความเชื่อทางด้านชีวิตหลังความตายที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ประกอบกับห้องบูชาทางด้านทิศตะวันออกที่ใช้วางเครื่องบรรณาการสำหรับดวงวิญญาณของผู้วายชนม์ก็แสดงให้เห็นว่าชนชั้นสูงในสมัยราชอาณาจักรเก่ามีมโนคติความเชื่อเกี่ยวกับโลกหลังความตายอันนำมาซึ่ง "งานศิลป์" แสงงดงามที่พวกเขาประดับประดาเอาไว้บนผนังสุสานด้วย

ความเชื่อในชีวิตหลังความตายของชาวอียิปต์โบราณเป็นต้นเหตุของการรักษาสภาพศพด้วยการทำมัมมี่ รวมไปถึงการนำ

เครื่องบรรณาการไปมอบให้แก่ดวงวิญญาณของผู้วายชนม์ ความเชื่อตรงนี้ละครับที่ริเริ่มให้ชนชั้นสูงชาวอียิปต์ทำการสลักภาพต่างๆ ทั้งภาพของตัวผู้วายชนม์เองและภาพของ "เครื่องบรรณาการ" รวมถึงอาหารและเครื่องบำรุงเลี้ยงลงไปบนผนังสุสานด้วย และมาสตาบายุคแรกเริ่มสมัยราชวงศ์ที่ ๓ ที่มีงานศิลป์ขึ้นโบแดงปรากฏอยู่ภายในก็คือมาสตาบาของ "ทันตแพทย์" คนแรกแห่งอียิปต์โบราณที่มีนามว่า เฮซี-เร (Hesyr-Re) ครับ

ข้อมูลที่นักอียิปต์วิทยาทราบเกี่ยวกับเฮซี-เรก็มาจาก "มาสตาบา" ของเขาเองในนครสุสานซัดคารานี่ละครับ สุสานของเขาได้รับการขยับขยายถึงสามครั้งใหญ่ๆด้วยกัน แรกเริ่มเดิมทีสุสานของเฮซี-เรมีลักษณะเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าที่มีช่องเปิดจากหลังคาสุสานนำลงไปยังห้องฝังศพใต้ดินไม่แตกต่างออกไปจากสุสานแบบมาสตาบาแห่งอื่นๆที่เราคุ้นเคยกันดี แต่สุสานแห่งนี้เริ่มปรากฏหลักฐานของ "ทางเข้า" ที่เจาะเอาไว้ทางด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ของสุสาน นำเข้าไปสู่โถงทางเดิน (Corridor) แนวตรงที่ทอดยาวขึ้นไปตามแนวของมาสตาบาทางทิศเหนือ ตลอดแนวเส้นตรงของโถงทางเดินนี้แกะสลักไว้ด้วย "ช่อง" (Niche) ขนาด

แผนผังมาสตาบอาของทันตแพทย์เฮซี-เรได้รับการต่อเติมถึง ๓ ครั้ง

เล็ก ๘ ช่อง แต่ดูเหมือนว่า เฮซี-เรอาจจะไม่ปล้ำสุสานที่ ออกแบบไว้ หรืออาจจะด้วยเหตุ ผลอื่นที่ไม่มีใครทราบแน่ชัด หลังจากนั้นเขาได้ทำการปิดทางเข้า นั้นจนไม่สามารถใช้งานได้อีกต่อ ไปแล้วทำการขยับขยายมาสตาบอา ให้ใหญ่ขึ้นอีกทั้งสามด้านทางทิศ ตะวันออก ทิศเหนือและทิศใต้ ไม่ได้ขยายสุสานไปทางทิศตะวันตก เฮซี-เรทำการสร้าง "ทางเข้า" แห่ง ใหม่โดยออกแบบให้คล้ายคลึงกับ ของเดิมเลยครับ ด้วยการวางทาง เข้าเอาไว้ทางทิศตะวันออกเฉียง ใต้ของมาสตาบอา นำเข้าไปสู่โถง ทางเดินขนาดใหญ่ที่ทอดยาวขึ้น เหนือไปประมาณ ๓๘ เมตรตาม แนวของสุสานที่ขยายออกมา แต่ สิ่งที่เฮซี-เรเพิ่มเติมเข้ามาให้ยิ่ง ใหญ่กว่าเดิมคือ "ช่อง" ที่เพิ่มขึ้น มาเป็น ๑๑ ช่องและแต่ละช่อง ล้วนประดับไปด้วยภาพสลักบน

แผ่นไม้แสดงรูปของเฮซี-เรที่มีทั้ง ท่วงท่าของการยืนและนั่ง ส่วน ใหญ่แสดงภาพของเขาในอิริยาบถ ต่างๆพร้อมกับอุปกรณ์เครื่องใช้ ในสายอาชีพ รวมไปถึงอักษรภาพ ที่สลักเพื่อบอกรับถึง "ตำแหน่ง" ต่างๆที่เขาเคยทำเมื่อครั้งยังมีชีวิต ด้วย นำเสียดายครับที่ถึงแม้ว่าเรา จะอนุมานได้ว่าในอดีตสุสานของ

เฮซี-เรน่าจะมีประดับไปด้วยภาพ บนแผ่นไม้เช่นนี้ครบถ้วนทั้ง ๑๑ ช่อง แต่นักอียิปต์วิทยาพบแผ่นไม้ ที่สมบูรณ์เพียงแค่ ๖ ชิ้นเท่านั้น ทุกชิ้นล้วนแสดงให้เห็นถึงความ สามารถของช่างศิลป์ในสมัยของ เฮซี-เร ซึ่งตรงกับยุคของฟาโรห์ ดโจเซอร์แห่งราชวงศ์ที่ ๓ อย่าง ชัดเจน ชาวอียิปต์ในยุคนี้แสดง ภาพร่างกายของมนุษย์ด้วยสัดส่วน ที่ใกล้เคียงความเป็นมนุษย์ มากขึ้นกว่ายุคก่อนหน้า นอกจากนี้ นั้นอักษรภาพอียิปต์โบราณยังบ่ง บอกรับถึงอาชีพอันหลากหลายของ เขา และหนึ่งในนั้นคือ "ทันต แพทย์" ซึ่งแสดงถึงความสามารถ ทางด้านการรักษาฟันของชาว อียิปต์โบราณที่มีมาอย่างยาวนาน เกือบ ๕,๐๐๐ ปี และงานศิลป์ ชิ้นโบแดงจากมาสตาบอาของ ทันตแพทย์เฮซี-เรก็ได้รับการจัด

แผ่นไม้แกะสลักจากมาสตาบอาของทันตแพทย์เฮซี-เรคืองานศิลป์ชิ้นโบแดง ในพิพิธภัณฑ์ใด

มาสตาบาของเนเฟอร์มาอิตและอิเทต มีผนังค่อนข้างลาดชันและมีทางเข้าปรากฏอยู่อย่างชัดเจน

แสดงอยู่ในพิพิธภัณฑ์ไคโร (Cairo Museum) ประเทศอียิปต์นี้เอง ละครับ

การต่อเติมสุสานครั้งสุดท้ายของเฮซี-เรไม่มีอะไรมากไปกว่าการขยายสุสานทางด้านทิศตะวันออกให้กว้างขึ้นอีกครั้งหนึ่งและเพิ่มทางเข้าพร้อมกับโถงทางเดินตรงยาวเข้าไปอีกหนึ่งชั้นประดับไปด้วยภาพของชีวิตประจำวันของชาวโอียคุปต์ ภาพของปศุสัตว์และจระเข้ นอกจากนี้ยังมีการเพิ่มห้อง "เซอร์ดับ" (Serdab) สำหรับวางรูปสลักอันเป็นที่สิงสถิตของดวงวิญญาณเข้าไปทางด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ของมาสตาบาใกล้กับทางเข้าไปสู่สุสานของเฮซี-เรด้วย

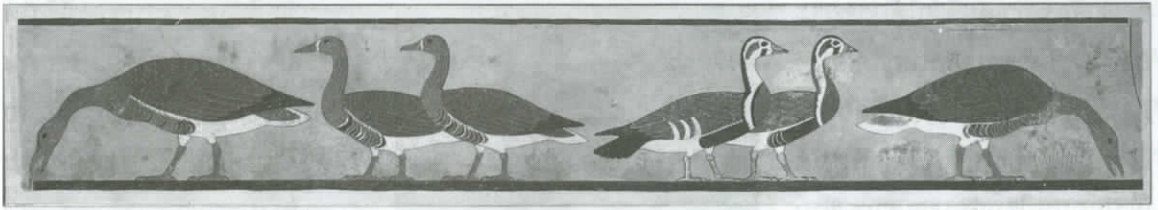
ถัดจากสมัยของเฮซี-เรสุสานแบบมาสตาบาเริ่มที่จะเปลี่ยนแปลงไปในสมัยราชวงศ์ที่

๔ ซึ่งตรงกับยุคแห่งการสร้างมหาพีระมิดแห่งกิซ่า (Giza) มาสตาบาส่วนใหญ่ในสมัยนี้ "มักจะถูกสร้างรวมกลุ่มอยู่โดยรอบพีระมิดขององค์ฟาโรห์" ตามนิยามของมาสตาบาที่ได้เกริ่นเอาไว้ข้างต้นด้วยว่าถ้าใครได้ลองสังเกตแผนผังของมหาพีระมิดแห่งกิซ่าก็จะพบว่านอกจากพีระมิด ๓ แห่งอันยิ่งใหญ่แล้ว รอบๆพีระมิดจะมีโครงสร้างลักษณะสี่เหลี่ยมคางหมูผนังลาดเอียงสร้างอยู่รวมกลุ่มกันเป็นจำนวนมาก ซึ่งก็ตรงตามนิยามของมาสตาบาที่เราคุ้นเคยกันดีด้วยเช่นกันครับ

แต่คำถามก็คือมาสตาบาจากสมัยราชวงศ์ที่ ๔ มีลักษณะคล้ายคลึงกับมาสตาบาตามนิยามทั้งหมดเลยเช่นนั้นหรือ? คำตอบก็คือ "ไม่ใช่" อีกเช่นเคยครับ ถึงแม้ว่ามาสตาบาที่กิซ่าจะอยู่ในรูป

ทรงสี่เหลี่ยมคางหมู แต่มาสตาบาในยุคราชวงศ์ที่ ๔ เช่นกันแต่สร้างขึ้นในเมืองอื่นอย่างเช่น "ไมดุม" (Meidum) ห่างออกมาทางตอนใต้ของกิซ่าถึงเกือบ ๑๐๐ กิโลเมตรกลับมีลักษณะที่แตกต่างออกไป มาสตาบาในไมดุมมีผนังที่ลาดเอียงเพียงเล็กน้อย มีช่องเปิดจากหลังคาลงไปสู่ห้องฝังศพใต้ดิน นอกจากนั้นสุสานบางแห่งมี "ห้องบูชา" ที่สร้างเอาไว้ทางด้านทิศตะวันออกของตัวมาสตาบาด้วยเช่นกัน และห้องบูชาเหล่านี้ละครับที่เก็บรักษา "งานศิลป์" ขึ้นโบแดงเอาไว้ สุสานที่มีชื่อเสียงมากที่สุดของไมดุมคือ "มาสตาบาหมายเลข ๑๖" (Mastaba 16) ของสามี-ภรรยาที่มีนามว่า เนเฟอร์มาอิต (Nefermaat) และ อิเทต (Itet) ครับ

หนึ่งในความโดดเด่นของมาสตาบาแห่งนี้คือการฝังศพสองสามีภรรยาเอาไว้ในสุสานเดียวกัน ซึ่งแตกต่างออกไปจากมาสตาบาของเฮซี-เรที่ใช้ฝังศพของเขาเพียงคนเดียว มาสตาบาหมายเลข ๑๖ มีรูปทรงเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า ผนังด้านนอกตกแต่งด้วยลายคลื่นมูมจากคล้ายคลึงกับมาสตาบายุคต้นราชวงศ์ แต่ความโดดเด่นอยู่ที่ห้องบูชาสองห้องที่สร้างอยู่ทางด้านทิศตะวันออกของสุสาน ห้องบูชาฝั่งทิศใต้เป็นของเนเฟอร์มาอิต ส่วนห้องบูชาทางด้านทิศเหนือ

หุ่นแห่งไมดุมคืองานศิลปะชิ้นโบแดงจากห้องบูชาของอียิปต์

เป็นของอียิปต์ ภายในห้องบูชาคือ "งานศิลปะ" ชิ้นโบแดงที่นักอียิปต์วิทยาไม่เคยพบเห็นที่ไหนมาก่อน ด้วยเป็นภาพที่แสดงถึงชีวิตประจำวันของชาวอียิปต์โบราณ รวมไปถึงภาพของธรรมชาติและสัตว์นานาชนิดที่เคยใช้ชีวิตอยู่ในยุคสมัยของสามภรรยาทั้งสอง ภาพที่นักอียิปต์วิทยายกให้เป็นผลงานชิ้นเอกมาจากห้องบูชาของอียิปต์ แสดงภาพ "ห่าน" ๖ ตัวที่หันหน้าไปทางซ้ายและขวาทิศทางละ ๓ ตัวอย่างสมดุล ห่านแต่ละตัวลงสีเส้นสวยงาม ซึ่งนักอียิปต์วิทยาทำการวิเคราะห์แล้วพบว่าห่านบางชนิดยังคงมีอยู่ในปัจจุบัน แต่ห่านบางชนิดก็ได้สูญพันธุ์ออกไปจากประเทศอียิปต์แล้วด้วยเช่นกัน

ทุกวันนี้ นักอียิปต์วิทยาเรียกผลงานชิ้นโบแดงที่ค้นพบจากห้องบูชาของอียิปต์ว่า "ห่านแห่งไมดุม" (Meidum Geese) ที่ในปัจจุบันได้รับการจัดแสดงอยู่ในพิพิธภัณฑ์โคโร นอกจากนี้อีกหนึ่งความโดดเด่นทางงานศิลปะที่นักอียิปต์วิทยาค้นพบจากห้องบูชาทั้งของอียิปต์และเนเฟอร์มาออตคือเทคนิควิธีในการลงสีภาพสลัก

บนผนังสุสานที่ไม่เคยปรากฏให้เห็นในสุสานแห่งใดมาก่อน ด้วยการแกะสลักภาพแบบฝังจมลึกเข้าไปในผนังแล้วจึงใช้ก้อนสีผสมยิปซัมโปะเข้าไปในร่องนั้นเพื่อลงสีเส้นให้แก่ภาพ แต่ปัญหาที่ช่างศิลปะประสบในขณะนั้นก็คือหลังจากที่สีแห้งได้ไม่นานนัก ก็เริ่มที่จะแตกและลอกออกจากผนังสุสาน นั่นจึงทำให้เทคนิควิธีนี้ไม่ได้รับความนิยมในยุคต่อมา และปรากฏให้เห็นเพียงแค่ภายในมาสตาบอหมายเลข ๑๖ ของเนเฟอร์มาออตและอียิปต์เท่านั้นเอง

ถึงแม้ว่านักอียิปต์วิทยาจะค้นพบงานศิลปะอันโดดเด่นหลายชิ้นจากมาสตาบอสมัยราชวงศ์ที่ ๓ และ ๕ แต่ถ้ามองในมุมของสถาปัตยกรรมของสุสานแล้ว สถานที่ที่ฝังศพในสมัยนี้ถึงแม้ว่าจะมีการตกแต่งสุสานอยู่ด้วย และมีการสร้างห้องหรือโถงทางเดินด้านในมาสตาบออยู่บ้าง แต่ก็ยังถือว่าน้อยกว่ามาสตาบอในสมัยราชวงศ์ที่ ๕ และราชวงศ์ที่ ๖ อยู่พอสมควรเลยละครับ เพราะสุสานในช่วงนี้ถือเป็นการก้าวกระโดดทางพัฒนาการของสุสานสมัยราช

มาสตาบอของเนเฟอร์มาออตและอียิปต์ใช้เทคนิคการลงสีที่ผสมด้วยยิปซัมถือเป็นเอกลักษณ์เพียงหนึ่งเดียวที่ปรากฏในสุสานอียิปต์โบราณ

อาณาจักรเก่าเลยก็ว่าได้ เพราะ
 สุสานเริ่มจะมีขนาดใหญ่โตโอโง่ง
 มากขึ้นกว่าเดิม และที่สำคัญ
 ก็คือมาस्ताบาในช่วงเวลานี้ไม่ได้
 มีรูปทรงเหมือนกับมาस्ताบาตาม
 นิยามที่ต้องมีทางเข้าจากเพดาน
 สุสานอีกต่อไปแล้วครับ มาस्ताบา
 ในสมัยราชวงศ์ที่ ๕ และ ๖
 โดยเฉพาะมาस्ताบาของวิเซียร์
 (Vizier) ชื่อ **เมเรรุคา** (Mereruka)
 ในยุคการครองราชย์ของฟาโรห์
เตติ (Teti) ที่ซัคคารานี้เป็น
 มาस्ताบาที่มีขนาดใหญ่ที่สุดเท่า
 ที่เคยค้นพบกันมาเลยก็ว่าได้ครับ
 ภายในมาस्ताบาประกอบไปด้วย
 ห้องทั้งหมด ๓๓ ห้อง โดยที่
 ๒๓ ห้องในนั้นเป็นของเมเรรุคา
 เอง อีก ๕ ห้องเป็นของภรรยา
 ของเขา และ ๕ ห้องสุดท้ายเป็น
 ของลูกชาย ทางเข้าไปยังห้องฝัง
 ศพคือปล่องลิคที่เจาะลงไปด้านใน

รูปสลักอันเป็นสถานที่ฝังศพแห่ง
 ดวงวิญญาณของเมเรรุคาในมาส
 ตาบาที่ซัคคารา

พื้นสุสาน ไม่ได้เป็นการเจาะปล่อง
 ลงไปจากหลังคาของสุสานอีกต่อ
 ไปแล้ว นั่นหมายความว่ามาस्ता
 บาลสมัยนี้เริ่มมีห้องลับที่ซับซ้อนยิ่ง
 ขึ้น แต่ละห้องมีภาพสลักแสดง
 ให้เห็นถึงเรื่องราวในชีวิตประจำ
 วันของเจ้าของสุสาน เปิดเผยถึง

ภาพสลักบนผนังมาस्ताบาของเมเรรุคา แสดงให้เห็นพืชและสัตว์
 ในธรรมชาติของอียิปต์โบราณ

ธรรมชาติอันงดงามของอียิปต์
 โบราณ บางครั้งมีการประดับ
 รูปสลักของผู้วายชนม์เอาไว้เพื่อ
 ให้ดวงวิญญาณได้ใช้สิ่งสฤติและ
 รับเครื่องบรรณาการที่ญาติสนิท
 มิตรสหายนำมามอบเอาไว้ให้อีก
 ด้วย และภาพสลักละลานตาบน
 ผนังมาस्ताบาแห่งราชวงศ์ที่ ๕
 และ ๖ นี้ล่ะครับคือผลงานชิ้น
 โดดเด่นที่โดดเด่นไม่แพ้แผ่นไม้แกะ
 สลักของเฮซีเร หรือท่านแห่ง
 ไมดมจากห้องบูชาของอียิปต์เลย
 แม้แต่น้อย

จะเห็นได้ว่า **"มาस्ताบา"**
 ของชาวอียิปต์โบราณหลายแห่ง
 อัดแน่นไปด้วยงานศิลปะชิ้นโบแดง
 อันโดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์
 อีกทั้งยังมีความแตกต่างกันออกไป
 บ้างตามแต่ละยุคสมัย ไม่ได้มีสตา
 บัตยกรรมที่ตายตัวตรงกับ
 นิยามที่เราคุ้นเคยกันดีเสมอ
 ไป ทว่านั่นก็ไม่ได้หมายความว่า
 บทบาทหน้าที่ของมาस्ताบาจะ
 เปลี่ยนไปด้วยหรอกนะครับ เพราะ
 สุดท้ายแล้ว **"มาस्ताบา"** ก็ยังคง
 เป็นสุสานที่ชาวอียิปต์คาดหวัง
 จะได้ใช้เป็นสถานที่พำนักแห่ง
 สุดท้ายของชีวิตอยู่เช่นเดิม ●

อ้างอิง

- หนังสือ: *Lives of the Ancient Egyptians* โดย Toby Wilkinson
- <https://www.historyofinformation.com/detail.php?id=3180>

สามารถติดตามอ่านวารสารใหม่ได้ที่

<http://libapp.rmutp.ac.th/newBook/?cat=10>

- ห้องสมุดเทเวศร์
- ห้องสมุดโชติเวช
- ห้องสมุดพณิชยการพระนคร
- ห้องสมุดพระนครเหนือ

